

обслуговування, причому остання, як правило, з кожним роком зростає у відсотках. Для таймшеру власник також має пропорційну частку щомісячної іпотеки. У результаті загальна вартість володіння таймшером може бути досить високою порівняно з тижневим перебуванням на подібному курорті чи готелі в тому самому місці без володіння таймшером.

Підсумовуючи вищенаведене, доходимо висновку, що плюсами володіння таймшером є такі його характеристики: можливість відпочинку щороку у знайомій локації без неприємних сюрпризів; курортні зручності та послуги; уникнення клопоту з бронювання щорічної відпустки.

Одночасно, таймшерам притаманні і недоліки: поточні витрати можуть бути значними; невелика гнучкість при зміні тижнів або контракту; таймшери важко перепродати; агресивні маркетингові практики, які пов'язані саме з цим типом продаж і можуть створювати ризики для покупців щодо придбання об'єкту з невисокою ліквідністю.

1. Salvatore Babones. *Don't Bash Globalization-It Will Rescue Our Economies After the Pandemic, Foreign Policy*. URL: <https://foreignpolicy.com/2020/04/25/globalization-economic-recovery-coronavirus-pandemic/>
2. Українська енциклопедія туризму / за заг. ред. В.К. Федорченка. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 660 с.
3. Про захист прав споживачів: Закон України №6134 від 10.06.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text> (дата звернення: 05.03.2024 р.)
4. *Timeshare Industry Statistics And Trends in 2024*. URL: <https://gitnux.org/timeshare-industry-statistics/>
5. Gary L. Johnson *The Timeshare Industry Fully Recovered in 2022*. August 2, 2023. URL: <https://www.hvs.com/article/9705-the-timeshare-industry-fully-recovered-in-2022>.

Гейнц Руслана Миколаївна

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач
кафедри цивільного права Прикарпатського
національного університету імені Василя
Стефаника

ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН З ОБ'ЄКТАМИ, ЯКІ ІСНУЮТЬ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Розвиток цифрових технологій позитивно впливає на всі сфери життя людини, створюючи нову реальність, яка змінює процес спілкування, навчання, здійснення підприємницької діяльності тощо. Відображення рівня науково-технічного прогресу завжди втілюється у появі нових понять та термінів, як от «цифрове середовище», «цифрова послуга», «цифровий контент», «товар з цифровим елементом» і обумовлює потребу їх правового визначення. 2 березня 2024 року набув чинності Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги» № 3321-IX від 10 серпня 2023 р. (надалі – Закон) [5], в якому

закріплені дефініції цих термінів. Законом встановлено договірний характер відносин між виконавцем і споживачем щодо надання цифрового контенту та/або цифрової послуги, але ані дефініції, ані істотних умов такого договору Закон не містить. Такий підхід законодавця підкреслює значимість договору, як найефективнішої моделі диспозитивного регулювання відносин і, водночас, спонукає до наукового аналізу положень Закону в частині регламентації договору про надання цифрового контенту та/або цифрової послуги.

Як вбачається із тексту Закону, предметом договору про надання цифрового контенту та/або цифрової послуги може бути цифровий контент і цифрова послуга як в сукупності, так і окремо. Цифровий контент – це дані, які створюються і надаються в цифровій формі (п.11) ч. 1 ст. 2 Закону). Дефініція поняття «цифровий контент (електронна (цифрова) інформація» міститься також і в Законі України «Про авторське право і суміжні права» № 2811-ІХ від 01 грудня 2022 року [4], де визначається як будь-які відомості чи дані в електронній (цифровій) формі, що містять об'єкти авторського права та/або суміжних прав і можуть зберігатися та/або поширюватися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет. До видів цифрового контенту Законом віднесено комп'ютерні програми, застосунки, відеофайли, аудіофайли, музичні файли, цифрові ігри та електронні книги. Відповідно до ст. 6 і ст. 34 Закону України «Про авторське право і суміжні права» перелічені об'єкти відносяться до об'єктів авторського права та/або суміжних прав, тобто є їх окремими видами. Отже, цифровий контент – це окремі види об'єктів авторських та/або суміжних прав, договірне регулювання використання яких повинно здійснюватися з дотриманням законодавства про право інтелектуальної власності. Наприклад, електронна книга є цифровим контентом і об'єктом авторських прав – різновидом літературного твору. Якщо ж електронна книга буде виведена на паперовий носій, то у такій формі не є електронною, тобто вже не є цифровим контентом. З урахуванням положень ч. 179¹ Цивільного кодексу України цифровий контент є різновидом цифрової речі. Єдина особливість цифрового контенту полягає у способах його фіксації (об'єктивації) та поширення. Перше відбувається в цифровому (електронному) вигляді (формі), друге – спеціальними каналами для експлуатації за допомогою цифрових пристроїв: комп'ютерів, планшетів, смартфонів [6, с. 74].

ЦК України щодо об'єктів права інтелектуальної власності застосовує термін «використання» (ст. 426 ЦК України). Відтак надання цифрового контенту слід розглядати як передачу споживачеві окремих видів об'єктів авторських та/або суміжних прав тощо у цифровій формі з метою їх використання споживачем. Ці відносини регулюються договором про надання цифрового контенту. За цим договором у споживача виникає право на використання комп'ютерної програми, застосунку тощо, їх корисних властивостей. На думку Є. О. Мічуріна, використання комп'ютерної програми як цифрового контенту є можливим на підставі відповідного договору згідно з Главою 75 ЦК України [2, с. 118]. Зауважимо, що «цифровий контент як

інформаційне благо має лише споріднену правову природу з інформацією та не може розглядатися виключно в межах інституту об'єктів інтелектуальної власності» [7, с. 46] і, саме тому, потребує власного правового регулювання. Такий підхід втілений у Законі.

Цифровою послугою, відповідно до п.10) ч. 1 ст. 2 Закону, є послуга, що надає можливість споживачу створювати, обробляти, зберігати та поширювати дані у цифровій формі або отримувати доступ до таких даних, а також здійснювати будь-які інші дії з даними у цифровій формі, що були створені чи завантажені споживачем або іншими користувачами такої послуги. Отже, цифровими є ті послуги, які дають змогу споживачу створювати, обробляти, отримувати доступ або зберігати дані в цифровій формі, тобто виключно у цифровому середовищі. Серед видів цифрових послуг Закон безпосередньо називає хостинг файлів, обробку текстів або гри, які пропонуються в середовищі хмарних обчислень і соціальних мережах. Ці відносини регулюються договором про надання цифрової послуги. В процесі надання споживачеві цифрової послуги, останній набуває прав на вчинення відповідних дій з об'єктами, які існують у цифровому середовищі. Договір про надання цифрових послуг за своєю правовою природою є різновидом договору про надання послуг, особливістю якого є те, що дії, які може вчиняти споживач такої послуги вчиняються ним виключно в цифровому середовищі. З урахуванням особливостей цифрової послуги, загальні положення договору про надання послуг можуть бути застосовані і до договору про надання цифрових послуг.

Виконавець та споживач можуть укласти єдиний договір предметом якого буде охоплюватися як надання цифрового контенту, так і цифрової послуги. Що стосується правової природи договору про надання цифрового контенту та цифрової послуги, то цей договір є змішаним в якому поєднуються елементи договорів про розпорядження правами інтелектуальної власності та договору про надання послуг. Відповідно до п. 2) ч. 2 ст. 1 Закону, цей Закон поширюється і на відносини, в яких цифровий контент та / або цифрові послуги розробляються відповідно до специфікації споживача. Іншими словами, створюються за замовленням споживача. На ці відносини буде поширюватися дія положень чинного законодавства щодо договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності з урахуванням того, що об'єкт буде існувати виключно в цифровому середовищі.

Важливо наголосити, що ч. 4 ст. 1 Закону визначено випадки, коли надання цифрового контенту та/або цифрових послуг буде регулюватися іншими договірними конструкціями, а саме договором купівлі-продажу товарів з цифровими елементами. Це можливо за наявності таких двох умов: 1) надання цифрового контенту та/або цифрових послуг входить до складу або взаємопов'язані з такими товарами; 2) умовами договору передбачено їх надання разом із товарами з цифровими елементами. При цьому не має значення ким здійснюється надання цифрового контенту та/або цифрової послуги – продавцем таких товарів чи третьою особою. Прикладом може

слугувати договір купівлі-продажу смартфона із попередньо встановленою на ньому стандартизованою програмою. Такий законодавчий підхід відповідає положенням Директиви (ЄС) 2019/770 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2019 року щодо деяких аспектів контрактів на постачання цифрового контенту та цифрових послуг. Чи є постачання вбудованого або взаємопов'язаного цифрового контенту чи цифрової послуги частиною договору купівлі-продажу з продавцем, залежить від змісту цього договору [1]. До договорів купівлі-продажу товарів, включаючи товари з цифровими елементами повинна застосовуватися Директива (ЄС) 2019/771. І, навпаки, якщо споживач завантажує ігрову програму з магазину застосунків на смартфон, то ця програма не вважається такою, що надається у складі товару із цифровим елементом. Це пояснюється наступним: по-перше, відсутність ігрової програми не перешкоджає використанню смартфона за його цільовим призначенням; по-друге, договір постачання ігрової програми не пов'язаний з договором купівлі-продажу самого смартфона. У такому разі відносини щодо постачання ігрової програми будуть регулюватися договором про надання цифрового контенту.

Проблематика договірної регулювання відносин з об'єктами, які існують у цифровому середовищі торкається також і смарт-контрактів, які використовують технологію блокчейн. Щодо цього Є.О. Мічурін зазначає, що «договори з приводу цифрових речей умовно можна поділити на класичні для цивільного права та смарт-контракти». Серед класичних договорів щодо цифрових речей науковець називає договори про перехід права власності, права користування («використання», якщо йдеться про об'єкти права інтелектуальної власності), надання послуг, виконання робіт [2, с. 117].

Стосовно правової природи смарт-контрактів, то на сьогодні наукові підходи з цього питання значно різняться. Провівши відповідне дослідження, К.Г. Некіт зазначила, що в доктрині права «смарт-контракти пропонують розглядати як самотійний договір, несамотійну договірну конструкцію, договір з особливим (автоматизованим) способом виконання або спосіб виконання зобов'язання, форму договору, а також доказом, що підтверджує факт укладення договору в усній формі» [3, с. 102]. Тому наукові дослідження в цьому напрямку будуть продовжуватися. Водночас застосування технології блокчейн у сфері операцій із криптовалютою дозволяє говорити про те, що смарт-контракти використовуються для регулювання відносин з об'єктами, які існують виключно у цифровому середовищі.

Підсумовуючи, можемо зробити висновок, що відносини з об'єктами, які існують у цифровому середовищі можуть регулюватися низкою договорів, а саме: договором про надання цифрового контенту та цифрової послуги, договором про надання цифрового контенту, договором про надання цифрової послуги, договором купівлі-продажу товарів з цифровими елементами, смарт-контрактом. Предмет перелічених вище договорів має спільну ознаку - існує виключно в цифровому середовищі. Ця особливість повинна бути врахована при застосуванні до них законодавчих положень про окремі традиційно існуючі цивільно-правові договірні конструкції.

1. Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/770/oj>
2. Мічурін Є.О. Цивільно-правове регулювання суспільних відносин у цифровому середовищі. Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія «Право», 2023. Випуск 36. С. 115-121. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/22733/21366>
3. Нєкіт К.Г. Переваги та недоліки смарт-контрактів як підстав виникнення права власності. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2020. Випуск 3 (47). С. 101-105. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/2fb81a31-2eea-4d90-ac93-c575d8bdcddf/content>
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України № 2811-IX від 01 грудня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
5. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України № 3321-IX від 10 серпня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>
6. Сліпченко А.С., Сліпченко О.С. Цифрова річ як «новий» об'єкт «нових» цивільних правовідносин. Право і безпека. 2023. № 4 (91). С. 68-81. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/381eda82-3ca7-4514-af69-7d38f43b74a4/content>
7. Трофименко Д.С., Федоренко Д.О. Проблемні аспекти розуміння правової природи цифрового контенту. Науково-практичний фаховий збірник наукових праць «Juris Europensis Scientia». 2022. № 1. С. 43-47. URL: <http://chernvisn.onua.edu.ua/index.php/chern/article/view/313/412>

Гнатів Оксана Михайлівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені
Івана Франка

ПРИПИНЕННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА НАСЛІДКАМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ПУБЛІЧНОЇ ЗАКУПІВЛІ

Ще із часів римського права договір вважається приватно-правовим інститутом, який згодом був «запозичений» законодавцем для механізму правового регулювання інших відносин, зокрема у публічній сфері. Однак, і правове регулювання цивільних відносин зазнає впливу публічного права. Однією із сфер, де використовуються диспозитивні та імперативні методи правового регулювання, є публічні закупівлі. З одного боку, придбання товарів, робіт, послуг здійснюється на підставі цивільно-правових договорів, укладення, зміна і припинення яких повинні відповідати Цивільному та Господарському кодексам України. З іншого боку, таке придбання фінансується за рахунок бюджетних коштів, тому держава контролює прозорість їх витрачання. Повноваженнями щодо фінансового моніторингу і здійснення перевірок наділена Державна аудиторська служба України (далі – ДАСУ). Хоча